

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

W WARSZAWY DNIA 7. MAJA ROKU 1799. we WTOREK.

z Wiednia dnia 27. Kwietnia.

Od Armii Włoskiej smutna nadeszła wiadomość, iż pelen załóg F. M. L. Hrabia Mercandini z ran ciężkich odebranych w ostatnich bitwach, na dniu 12. w Weronie umarł i tamże na dniu 14. pogrzebionym został.

Nadzwyczajny dodatek do Gazety Dworskiej pod dniem 26. t. m. donosi co następuje: „Przyślany raport od Arcy-Xięcia Karola pod dniem 20. z Stockach. daie wiadomość, iż gdy nieprzyjaciel po wyparciu swoim z Saffury i Petershausen, zajmował jeszcze mocne stanowisko w miasteczku Eglisau na prawym brzegu Renu, skąd mogłoby być jeszcze napaść na forpocztu nasze, przeto Arcy-Xięże zlecił F. M. L. Nauendorf, aby nieprzyjaciela i z tamtego stanowiska wypędził, a tym samym cały brzeg prawy Renu od niego oczyścił. Na dniu 17. wykomenderowany w tym celu Xięże Schwartzenberg, wezwał do poddania się miasteczko, a po odmowieniu tak mocno natarł na nieprzyjaciela, iż musiał z Eglisau ułpać. Donosi przytym Arcy-Xięże, iż podług raportu F. M. L. Kospath, jeden oddział z Freiburga do starego Brisach był wysłany, dla zburzenia wyspanych tamże przez nieprzyjaciela, a potem opuszczonych szaniec, nazajutrz jednak nieprzyjaciel przelał na prawy brzeg Renu, inny oddział z 300. koni i 7. do 800. ludzi piechoty. Tym czasem z innej strony w Hengenheim zajęta została komenda nieprzyjacielska rekwizycyna z 10. kawalerzystów złożona. „

Od armii Włoskiej Generał kawalerii Melas donosił pod dniem 15. iż on dniem wprzód przeszedł Mincio z całą armią, i rozłożył ją obozem pod Campagnola i Monte Oliveto. Nieprzyjaciel cofnął się na prawym krzydle swoim za Oglio, a na lewym za Chieva, Generał Vukassowich, zajął zaraz Salo, przez co komunikację z armią utrzymywał. Na dniu 18. armia stanęła obozem pomiędzy Capriano, i Casselo, Mantua zaś została od nieprzyjaciela samej sobie zostawiona. Armia nasza okrążyła ją jeszcze w niejakiej odległości, patroli jednak dochodzą aż do bram forticy. Los Peschiera sprawi większe ścisnienie Mantui. Tym czasem nieprzyjaciel cofnął się z lewym krzydłem swoim za Oglio, i nasze forpocztu spotkały pierwszy oddział tego krzydła przed Brescia, który za zbliżeniem się naszych, do miasta się cofnął i bramy zamknął. Przy Casal Maggiore zajęty został transport od 36. pontonów nieprzyjacielowi, schwytano przytym 5. oficerów i 180. ludzi w niewolę. Jedna z naszych forpocztów wkroczyła nawet do Kremony, gdzie dowiedziała się, iż w Pizzighitone 400. tylko Francuzów znajduje się, reszta armii nieprzyjacielskiej cofnęła się za Addę, a główna kwatera jej była w Lodi. Część naszej floty Weneckiej stanęła przy wejściu Premun, zajęła rozmaite zdobycze, i wiele okrętów Cesarzskich z rąk nieprzyjacielskich oswobodziła. Przez zostawioną część lewego krzydła w Polissina wpadło nam w ręce 6. oficerów nieprzyjacielskich i 122. gemeinow, 15. armat metalowych na tamtejszym okręcie i 200. żelaznych na brzegu znalezionych. Za pomocą jednego oddziału Generał Klenau, lud wszystkich okolic porwałszy się do oręża, napadł na małe korpus Cisalpińskie w Mirandola, i 234. ludzi zajął w niewolę. — Feldmarszałek Cesarzki i Rosyjski Hrabia Imperii Suwarow Rymnicki objął najwyższą komendę nad połączoną armią Włoską. Przy odejściu raportu czoło wojsk Rosyjskich znajdowało się już w Villafranca, reszta spieszącym marszem za niemi ciągnęła. Podług dalszego doniesienia od Hrabiego Hohenzollern przybyłego, przocz wspomnianych 36. pontonów zdobyte jeszcze zostały z wielkimi przewozowymi okrętami, w Kremonie zaś zajęto jedną armatę, wiele krzyż z moderunkiem, wiele amunicji i

ławetów, tudzież kilku niewolników. W Castelnovo Porucznik Gavenda zdobył park artylleryi od 14. armat i 4. moździerze, tudzież niezliczoną moc amunicji, dosyć niewolników i 20. koni. — Z takowemi doniesieniami Generał Melas, stoi w związku to, co F. M. L. Bellegarde pod dniem 19. donosi. Podług raportu jego, za wkroczeniem do Salo Generał Vukassowich, zdobyty tamże został wielki okręt nieprzyjacielski z masztami, kotwicami i linami. Na tymże okręcie znajdowały się 3. krzyżnie z bronią Francuską, i 38. sztuk osobnych z wielu innemi rekwizytami. Porucznicy Tarborovich i Wunsch uprosili u Generał Vukassowich o 50. ludzi, dla zachwycenia posterunku nieprzyjacielskiego blisko Brescia pod Coniglio stojącego z 3. oficerów i 100. ludzi złożonego. Atakowali więc ten posterunek na dniu 15. z rana o godzinie 2. i udało się im 20. ludzi z pomiędzy niego zająć w niewolę, 25. wyciąć, a resztę powiększej części ranną rozpedzić. Generał Vukassowich wychwala postępek tych dwóch oficerów, równie w tej jak w innych okolicznościach.

W. Xięże Konstantyn który tu z wielką okazałością był przyjmowany, a przed którym niedawno garnizon tułczy ćwiczenia wojskowe okazywał, wyjeżdża do Włoch. Xiężniczka także Francuska mająca iechać do Mitawy, pożegnała się już z Dworem. — Wiadomo jest, iż w potyczce pod Feldkirch trzy bataliony z nadgranicznych regimentów bardzo się dystrygowowały, i dla tego każdemu z nich żołnierzowi medal z przydatkiem pieniężnym był dany. Waleczni ci jednak wojownicy nieprzyjeli tej nagrody, żądając szczególnie łaski, aby na sztandarach swoich portret Cesarza Jmci umieszczony mieć mogli. — Hrabstwa Węgierskie nie tylko dopełniają regimentów swoich, lecz nadto zatrudniają się teraz dobrowolnym zacięciem, aby procz wystawionych regimentów, jeszcze znaczniejszą siłę mogli w pole wyprowadzić przeciw nieprzyjacielowi. — Generał Kray jest rodem z Ziemi Siedmiogrodzkiej, i ma teraz lat 57.

Feld-Marszałek Kray odebrał od Cesarza Jmci następujące łaski: 1.) Regiment; 2.) Stopień Generał Artylleryi. 3.) Wielki Krzyż Maryi Teresy z pensją do niego przywiązaną. Część tych darów przeznaczona mu była od kilku tygodni, a część od czasu ostatnich zwycięstw; lecz mu niepoślano natychmiast Dyplomatów, ponieważ Feld-Marszałek Suwarow pragnął mu je sam oddać, co już zapewne w tym momencie ulkutecznił.

Mówią iż posag Wielkiej Xiężniczki Pawłowney, jest dwa miliony rubli w złocie, i dochód roczny 300. tysięcy. — Formalne bombardowanie twierdzy Peschiera, miało być rozpoczęte dnia 7. t. m. wieczorem.

Rząd odebrał przez Wenecję wiadomość, iż kombinowana eskadra pokazała się w pewnej wysokości między Pesaro i Ankoną, i zdawała się mieć za sobą wielką liczbę przewozowych statków, na których znajdują się zapewne wojska. Ich przeznaczenie nie jest wiadome, domyślają się jednak, iż wylądują w jakim miejscu Romanii, dla sprawienia dywersji siłom Francuskim w Lombardyi.

z Londynu dnia 19. Kwietnia.

Odebraliśmy wiadomość, iż eskadra Hollenderfka z jednego okrętu i pięciu fregat złożona, została w gotowości do wypłynięcia z Texel na tajemną wyprawę. Z tego powodu Admiralicja rozkazała Kommodorowi Macdonal wyruszyć z swoją eskadrą składającą się z statków Ganges, Ameryka, Glatton, Monmouth, Scorpion, Narcys, i jednego kuttra.

W tym momencie dowiadujemy się o uporczywej bitwie stoczonej na wysokości wyspy Belle-Isle między trzema fregatami i jedną korwetą Francuską, a dwiema

fregatami Angielskimi San Fiorenzo, i Amelią. Korweta została zabrana, fregaty zaś na rzekę Loire odparto. Z naszej strony mało utraciliśmy ludzi; strata nieprzyjacielska wynosi do sta ludzi tak rannych iako i zabitych, a w ich liczbie komendant Francuski. Szczegóły bitwy jeszcze są mało wiadome. — P. Higgins postanowienie stanu ostatniego wtorku wyjechał z depeszami do Bertina.

W tych dniach przybył tu oficer Austriacki kapitan Perponger z depeszami do tutejszego polka Cesarzkiego hrabiego Stahrenberg. Czyli jest w robocie nowa dla Dworu Cesarzkiego pożyczka, iak w tutejszej giełdzie utrzymują, nie można z pewnością twierdzić, dopóki P. Pitt swego billu skarbowego do parlamentu nie wprowadzi. — Admiralicja odebrała wiadomość, iż Francuzi nowy atak do wyspy St. Marcou przypuścili. — W Calcutta i tamtejszej okolicy zebrano dla Anglij, dobrowolnej ofiary 130 tysięcy funtów. — Mowca parlamentu Irlandzkiego P. Foster miał mocną mowę przeciw P. Pitt. Szanując go (mówił) iako ministra skarbowego W. Brytannii, lecz względem interesów Irlandyi zawsze jestem całkowicie jego nieprzyjacielem. — Nowa pożyczka która P. Pitt ma uczynić, do 20 millionów jest oznaczona, to jest 12 millionów dla Anglij, pół pięta miliona dla Irlandyi, pół trzecia miliona dla Cesarza i na inne subfidia, oraz 1. million na długie listy cywilney. — Ponieważ eskadra Hollenderfka z 1 okrętu liniowego i 5. fregat do tajnej wyprawy przeznaczona była na wypłynienie, przeto kommodor Macdonall otrzymał rozkaz udania się nie, zwłocznie z swoją eskadrą ku brzegom Holle dojskim. — Lord Symour z eskadrą swoją z okolicy Brest do Plymouth odpłynął, a Lord Bridport na odwrot do Brest udał się. — W tych dniach wiele znówu osob oskarżonych o zdradę krain, pomiędzy innemi John Binns i Belton wziętych zostało do więzienia.

Z Kalkuty pod dniem 19. Listopada donoszą co następuje. Między kompanią Wschodnio Indyjską i Nizozemem zawarty został nowy traktat subdyiny. — Można się spuścić na rzetelność opisu względem wydania oficerów Francuskich w korpulie którym P. Piron dowodził. Od niejakiego czasu wszczął się mocny bunt w korpulie Francuskim który w służbie Nizozem zostawał, ten bunt do tak wysokiego doszedł stopnia, iż dowódzcy jego, kommandanta swego Pana Piron i wszyscy podkomendą jego będący oficerowie Europejskich atakowali i w niewolę zajął. P. Piron iednak z niektórymi innemi oficerami uciekł się pod opiekę pułkownika Angielskiego Robert, który dowiedziawszy się tym sposobem o zamieszaniu wszczętym w korpulie Francuskim użył tej pory na korzyść swoją. Zadał on zawczasu od ministrów Nizozem o wzimocnienie w kawalerii, które mu też niezwłocznie przytawione było, a przez rozstropny podział wojsk połączonych pod komendą jego zostających przymusił dowódców do wydania oficerów których w ręku swoich trzymali. Cały manewr zrobiony był bez żadnego wystrzału. Blisko 200 oficerów Francuskich zostało wydanych naszemu wojsku, a całe korpus które niedawno przez Raymunda było dowodzone, i 14 tysięcy wynosiło, do złożenia broni przymuszone zostało. Takim więc sposobem układy Francuskie któreby były najszkodliwsze skutki dla posiadłości Angielskich przyniosły, przez ten szczęśliwy wypadek zupełnie są zniszczone.

Potwierdza się teraz zupełnie, iż negocjacje pokoi między Stanami Zjednoczonymi Ameryki i Francją, znówu rozpoczęte zostaną. Do poselstwa w tej mierze od Prezydenta Adams Kongressowi przytawiono, przytawiono był list Ministra Francuskiego Talleyrand do Oj. Pi.

chon sekretarza legacji francuskiej w Hadze. W liście tym Minister okazuje ukontentowanie z konferencyj odbytych tegoż Ob. Pichon z Ministrem Amerykańskim w Hadze P. Murray. Poselstwo Prezydenta jest treści następującej:

„Moi Panowie, propozycja nowej negocjacji z Francją, na mocy wezwania iey Rządu podana, gdy zwróciła tak mocną uwagę, i stała się tak powszechną rozmow materją, iż ztąd wynikły liczne zdań publicznych oświadczenia, przez które zdaie mi się, iż nowy układ Ambassady, przyniesie Ciału Prawodawczemu i całemu Narodowi powszechne ukontentowanie, i może lepiej odpowie naszym zamiarom; W takiej to nadziei i dla tych pobudek mianuję w tym czasie *Oliviera Elsworth*, sędziego zjednoczonych stanów; *Patrick-Henry*, ostatniego Gubernatora Wirginii; i *Williams Vans Murray*, naszego Ministra w Hadze, ażeby byli nadzwyczajnymi Połtami i pełnomocnymi Ministrami przy Rządzie Francuskiej, z zupełną mocą roztrząsania i zakończenia przez Traktat wżyskich sporów zachodzących między nią i Zjednoczonymi Stanami. Nie ma się rozumieć ażeby dwaj pierwsi Ministrowie mieli wyjeżdżać do Europy, nim wprzód odbiorą od Dyrektoryatu Wykonawczego przez jego Ministra interesów zagranicznych proste i wyraźne zapewnienia, iż przyięci zostaną w swej dostojności, i używać będą przywilejów, iakie do niey przywiązały Prawa Narodów, i że Ministrowie lub ieden Minister z wyrównywiącą władzą do traktowania z niemi mianowany będzie. — Dnia 25. Lutego. — (podpisano) *John Adams*.

z Paryża dnia 18. Kwietnia.

Dnia wczorajszego Dyrektoryat Wyk. przyłt do Rady 500 poselstwo, które najprzód w tajemnym Wydziale, a potem publicznie było czytane. Wyrażono w nim iest, iż pomimo wszelkiej pilności i starań iakich Dyrektoryat przykładał na ulkutechnienie prawa względem konkrypcy, zaciąg 200 tysięcy ludzi jeszcze nie doszedł swej zupełności. Tym czasem wielkość usiłowań koalicyi przeciwko Rządowi uformowanej, wymaga rychłego dzielnego i spofobow użycia. Wiadoma wam iest gwałtowność okoliczności; z tego powodu Dyrektoryat uprasza o pozwolenie wzięcia w drugie i trzecie klasie potrzebnej liczby ludzi na dopełnienie 200. tysięcy wojska. Wyraża daley, iż potrzebuie pewnego udziału obszernej władzy dla zapewnienia skutków tego przedsięwzięcia. Przekłada nakoniec, iż nie można używać dalszej zwłoki bez narażenia na wielkie niebezpieczeństwo całości Rządu, bez wystawienia na uszczerbek chwały armiów, spokojności Sprzymierzeńców naszych. Zapewniając zaś przewagę dla naszych armiów, można oszczędzić wylewu krwi ludzkiej, i przywieść do skutku chwalebne dzieło pokoju.

Nakazane wydrukowanie tego poselstwa. — Czytano projekt Rezolucyi przez Ob. *Chabert* podany. Rada uznawszy gwałtowność potrzeby, natychmiast postanowiła 1.) Zaciąg 200 tysięcy ludzi nakazany Prawem 9. Vendemiaire w najkrótszym przeciągu ulkutecznionym zoltanie. 2.) Dyrektoryat Wyk. uczyni rozkład kompletu pomiędzy Departamentami i Administracye centralne, pomiędzy kantony i okręgi. 3.) Część przypadająca ildadać się najprzód będzie z konkrypcyjnych pierwszej klasy którzy nie poszli pod swoje Chorągwie, reszta zaś wzięta będzie z drugiej i trzeciej klasy. 4.) Można będzie część przypadającą z drugiej i trzeciej klasy zastąpić przez dobrowolne zaciągi; lecz w takim przypadku okręgi obowiązane będą dostawić innych ludzi za tych którzy się nie stawiają pod chorągwie, lub się od nich oddalają. 5.) Szczegóły rozkładu i oznaczenie czasu do stawienia się, przez Dyrektoryat oznaczonymi będą. 6.) Dyrektoryat umocowany iest domagać się od okręgów ażeby podług ogłoszonej taryfjy dostarczały potrzebnych rzeczy do odzieży i ekwipowania, których cena potrącona będzie w kontrybucjach gruntowych i ruchomych. 7.) Prawa względem Rekrutyzacyonistów w całości są zachowane. — Rada 500 po powtornym przeczytaniu tej Rezolucyi, odesłała ją do Rady Starszych, która natychmiast potwierdzenie iey uchwaliła.

W dawniejszym urzędowym artykule tyczącym się obrotów armii Dunaju, można było uważać, iż rząd nie miał swego nieukontentowania na cofanie się tej armii, i na dyrekcyę iey daną. Nic jeszcze dotąd nie było ogłoszonym

względem pobudek tego cofania; Znajdujemy dziś w iednym Dzienniku list oficera z armii Dunaju, który zdaie się mieć zamiar dać w tej mierze niejakie objaśnienie; pisany iest z Strazburga pod dniem 5. Kwiet: „Przybywam do Generala Kommen: którego nagła słabość przymusiła do opuszczenia armii i zoltawienia iey pod dowództwem G. *Ernouf*. Przywiozłem depesze stosowne do urzędów przedsięwziętych dla zachowania sławotki armii, która zostając powyżej wąwozów Czarnego lasu, przypierała prawym skrzydłem do *Neustad* i *Val d'Enfer*, lewym do *Freudenstadt*, a szrodek znajdował się w *Creusebach*. Ale ledwo tylko przybyłem, gdy raport G. *Ernouf* donosi, iż nieprzyjaciel odparł dywizyę przedniej straży pod G. *Soult*, przerywając drogę do *Hornberg* głównej kwatery armii, i *Friberg* głównej kwatery przedniej straży pod Generalami *Souham* i *Duhem*. Pod ten czas silne kolumny nieprzyjacielskie pomykały się na *Waldkirch* i *Fribourg* dla odcięcia G. *Ferino*. Od tego momentu retyrada była ułożona na *Kehl*, *Brisach*, i *Huninge*. Przednia straż utrzymywać się będzie ile możności na równinie aż do *Offenburga* i *Ortenberga* jeżeli tylko nieprzyjaciel nowych usiłowań czynić nie będzie. Pomimo nierównie większej onego liczby, nie napastował nas od czasu bitwy pod *Liptingen* i pozwolił nam cofać się bez przeszkody. Róstroność doradza cofać się, bez tego bezpieczeństwa armii byłoby narażone, w teraźniejszym zaś położeniu oczekiwać może na pośilki i na nową organizacyę, która iey iest potrzebna. Uznał to sam General kommandujący; upraszał Dyrektoryat, ażeby mu pozwolił przybyć do Paryża dla umowienia się z nim względem dalszych czynności, i odebrania iego rozkazów. Donosiłem ci, iż Austriacy potykali się z nader wielką odwagą. Zadane atoli nie spełniło się okrucieństwo. Z ieniami obojczy strony dość dobrze się obchodzono. Zolnierzom nic nie odbierano, officerowie przócz danych dobrowolnie pieniędzy, nic nie utracili, ani żadney niedoznawali przykrości..

Do portu S. Florenzo w Korsyce przybyło z *Tulon* pod załogą fregaty *la Boudouse* 5 przewozowych okrętów z artylleryą, i amunicyą. Wyspa ze wżyskich stron iest w najmocniejszym stanie obrony postawiona. Fregata bez odwłoki powróciła nazad do *Tulon*, gdzie ieszcze 3 dawne *Weneckie* okręty, 3 korwety, 3 fregaty i znaczna liczba tartanów są w gotowości do wypłynienia. Na warsztacie znajduje się 1 okręt liniowy i 2 fregat. Oczekują tam także na kilka okrętów *Hiszpańskich*. — *Monitor* pod dniem 2. t. m. donosi, iż fregata *Francuska Cybela* przywiozła wiadomość z *Malty* do *Ankony*, iż *Francuzi* na *Malcie* znowu są panami wżyskich zamków tamtejszego miasta, z których mieszkańców wypędzili, a przez to opatrzyli się w żywność na lat dwa. Przócz tego fregata iedna z *Tulon* przywiozła mąkę, wodkę, solone mięso i amunicyę wojenną. W porcie znajduje się dwa *Maltańskie* i ieden *Francuski* okręt liniowy, *Anglicy* nieprzełatają swoiey blokady i z 50 żalupami chcieli w nocy na ląd wylądować, lecz im się nie udało.

General *Bonaparte* pisał pod dniem 10. Lutego do Instytutu Narodowego, i przyłt mu czynności Instytutu *Egipskiego*, którego iest Prezydentem. Wódz ten od daie teraz i sprawiedliwość kontr-Admirałowi *Duchaila*, którego z początku oskarżał o złe sprawowanie się w czasie potyczki pod *Abukir*. Porucznik *Achard* oskarżył w publicznym piśmie Admirała *Lelarge* o złe odbycie swojej powinności w tej potyczce. Syn Admirała wyzwał potwarcę na pojedynek, lecz nieszczęśliwym przypadkiem życie utracił.

Dyrektoryat nakazał, aby zwłoki *Twenniusza*, *Moliera* i *Lafontena* w ogrodzie muzeum zabytków *Francuskich* złożone były, i każdy z wspomnianych mężów w osobnym oddziale pogrzebiony został.

Departament *Indre i Loire* wybrał do Ciała Prawodawczego Ob. *Sieyes* posła Rządu w *Berlinie*, Departament *Pas de Calais* sławnego dziennikarza *Poultier*.

Minister Policyi generalney ogłosił okólny list do Administracyow centralnych i municypalnych, oraz do Kommissarzow Dyrektoryatu w Departamentach, w którym wyszczególnia im potrzebne warunki, ażeby otrzymać pozwolenie mieszkania w *Paryżu*; gówniejsze punkta są: 1.) złożenie metryki urodzenia; 2.) zamieszka-

nie we *Francyi* od 9 Maja 1792. 3.) obywatel. 4.) pobudki mieszkania w *Paryżu*; 5.) Sposób utrzymania się. — Dowody mieszkania, wyraża Minister, wypływają z zaświadczenia trzech świadków. Gdy iaki obywatel stanie przed wami z żądaniem paszportu, i oświadczy wam jeżeli iego zamiarem iest udać się na mieszkanie do *Paryża*. W tym przypadku dacie mu zaświadczenie iak długo w waszym okręgu przebywał, i zaleciecie mu, ażeby z każdego miejsca w którym się znajdował, starał się o podobne zaświadczenia, tak iżby od 9. Maja 1792 wżyskie czas iego w różnych miejscach bawienia był następnie w tych zaświadczeniach obięty. Również w zaświadczeniu walżym obywatel iego powinny być wyrażone, oraz iakie były iego poślepki tak prywatne iako i publiczne od roku 1789. To pismo nie iest prosta formalnością, nie iest protokółem na którego zapisaniu dosyć iest przełtać, ale iest to łączne świadectwo w którego wydawaniu nie można być nadto ostrożnym, gdyż zasadzając się na wiadomościach pewnych, ma służyć do kierowania moim zdaniem. Mogłyby wypaść takie zdarzenia w których osądzicie za rzecz potrzebną, odmówić podobnych zaświadczeń; może się także wydarzyć, iż ktoś pomimo odmowienia, będzie chciał koniecznie udać się do *Paryża*; ażeby w takim przypadku mógł przedsięwziąć potrzebne środki, zalecam wam ażebyście mnie uwiadomili o przyczynach walżego odmowienia etc.

G. *Bernadotte* otrzymał swoją dymisję od kommandy armii obserwacyney, przyłączonej dziś do armii *Dunaju* i formującej lewe iey skrzydło. Mowią iż miejsce iego objął G. *Collaud*.

P. *Angiolini* bywszy Minister *Toskański* przy naszym Rządzie wyjechał dnia dzisiejszego z *Paryża*.

G. *Championnet* wyjechał do *Modeny*; mówią, iż tam ma być sądzony. — Ob. *Amelot* powrócił do *Paryża*.

Dyrektoryat wydał pod dniem 12. następujący wyrok: Zalecono iest Ob. *Maffenne* G. Kommen: Armiami *Dunaju* i *Helweyji*, ażeby natychmiast od armii *Dunaju* odesłał do *Nancy* tych Generalow dywizyj i brygad, oraz szefow korpusow i innych officerow wszelkiego stopnia, którzy opuścili swoje wojsko. Przeszłe niezwłocznie iedną listę Dyrektoryatowi Wykonawczemu, Minister wojenny obowiązany iest ulkutecznie niniejszy wyrok, który ma być wydrukowanym.

Dnia 20. Kwietnia.

Minister wojenny ogłosił instrukcyę względem Prawa 28. Germinal (17. Kwietnia) stosowną do dopełnienia zaciągu 200. tysięcy ludzi. Natychmiast po odebraniu tego Prawa, do którego przyłączony będzie kontingens każdego okręgu, wszystkie Administracye mają bezprzełtannie zatrudniać się rozkładem pomienionego kontingensu.

Odebrano tu listy z *Egiptu*, które są pod datą 12. Ventose (2. Marca) między niemi iest list pisany przez iednego z uczonych znajdujących się przy G. *Bonaparte*; zawiera w sobie, iż mało iest takich dni, w któreby *Anglicy* nie rzucali bombow do *Alexandryi*, iż komunikacya między tym miastem i *Kairem* zawsze iest trudną przez napaści *Beduinow*, i że pomimo mocney eskorty nie można się od nich uchronić.

z Hagi dnia 22. Kwietnia.

Na dniu dzisiejszym obchodzono tu była rocznica przyięcia Konstytucyi wśród licznych odgłosow armat. Prezydenci w obu Radach mieli mowy stółowne do tej uroczystości.

Mowią tu na nowo o rychłym wypłynieniu naszej floty, która się składa z 12. liniowych okrętow i kilku fregat.

z Konstantynopola dnia 3. Kwietnia.

Rzecz iest pewną, iż się powiodło Generalowi *Bonaparte* przez nową Proklamacyę w której się podaje za poślanca Boga i Proroka jego, pozyskać sobie mieszkańców *Libanu* i zwiększyć armię swoją. Tym sposobem postawił się w stanie przednią straż Baszy *Syryjskiego* od 30. tysięcy ludzi (lubo nie całą armią od 100. tysięcy) porazić i wkroczyć aż do *Gazy*. Po tej otrzymaney korzyści, *Bonaparte* zdaie się zmierzać ku *Jerozolimie* i *Damaszkowi*. Basza *Syryjski* przyłt wiadomość o tym do *Konstantynopola*, żądając pośilku przedkiego z 10. tysięcy *Bośniaków*, z ktorými ón *Francuzow* pokonać zamý-

śla. Inny jednak plan nieudał się Generalowi Buonaparte, miał on zamiar zyskać sobie stronników w Konstantynopolu i działać tam rewolucyjną na stronę Francuzów. W tym celu wyjechał z Alexandrii do Konstantynopola deputacją, z publiczną propozycją, iż chce z wojskiem swoim nazad do Francji powrócić, a z Portą zrobić układ na pewniejszych zasadach. Tajemne jednak deputacja miała instrukcje, aby negocjacje zwlekać, a w tym przeciągu czasu obietnicami i pieniędzmi pozyskać sobie przyjaciół w Konstantynopolu. Takową zdradę odkryli Anglicy, a deputowani wraz z wielkimi sumami, które z sobą mieli na okręcie *Reale*, zawiezieni jako jeńcy zostali do Konstantynopola. Ta deputacja składała się z samych Francuzów w ubiorze tureckim, a naczelnikiem był niejaki *Bauchamp* który dawniej Konsulem był w Egipcie. — Na dniu 29. p. m. znowu dwa liniowe okręty z fregatami i łódkami przewożowymi, na których wojsko było, popłynęły do Alexandrii dla złączenia się z *Sidneim Smith*. — Przybył tu niedawno Kapitan Basza takkawie przyjęty od Sultana, ma on dowodzić flotą, której uzbrojenie wkrótce dokończono zostanie.

z Ufiatynia w Gallicji wschodniej d. 8. Kwietnia.

Dziś przyszedł tu pierwszy oddział korpusu Rossyjskiego. Składa się z komendującego Generała-Leutnanta *Hermann*, Generała-Majora *Grafstien*, regimentu *Irzelcow Kaszkin*, regimentu grenadierów *Budberga*, komendy artylleryi, konnej artylleryi *Ignatewa*, regimentu kozaków *Knoinakowa*, minierów i saperów. W ogóle 2379. ludzi, i 2057. koni. — W kilka dni nadciągnie tu drugi oddział który składa się z Generała-Majora *Wofłowski*, batalionu grenadierów *Blemenkowa*, batalionu grenadierów *Szengelisewa*, artylleryi, kozaków *Posdegew*, kompanij artylleryi *Dunaszow*. W ogóle 2131. ludzi i 1530. koni. — Za temi następuje trzeci oddział składający się z Generała-Leutnanta *Szembeka*, regimentu muszkieterskiego *Szembeka*, regimentu muszkieterskiego *Mansurow*, artylleryi, kozaków *Posdegew*. W ogóle 3673. ludzi i 1130. koni. — Nakoniec czwarty oddział przyjdzie składający się z Generała-Majora *Rehbinder*, regimentu fizyliarów *Rehbinder*, artylleryi, kozaków *Posdegew*, pionierów. W ogóle 2426. ludzi i 1022. koni. — Cały korpus wynosi 10.609. ludzi i 5739. koni.

z Stockach dnia 14. Kwietnia.

Zdrowie Arcy-Xcia *Karola* dotąd jest osłabione, lecz szczęściem w żadnym nieznayduje się niebezpieczeństwo. Niedostatek żywności dla bydła tak jest w naszym kraju znaczny, iż wieśniacy dla utrzymania swych inwentarzy przymuszani są zrywać słomę z dachów. — W *Bryzgowii* znaydaje się znaczny korpus wojsk *Austryackich*; z czego domyslać się należy, iż przeprawa przez *Ren* ma być skuteczną w okolicach miasta *Lesnych*.

z Stutgardu dnia 19. Kwietnia.

Wojska Cesarzkie wzdłuż *Ren* i jeziora *Konstancyjskiego* po zajęciu *Szaffuzy* flotą spokojnie. Arcy-Xiaże *Karol* często odmienia swoją kwatę główną, raz ią naprzód, drugi raz w tył posuwając. Od dnia 15. do 17. była w 3ch miejscach w *Singen*, *Engen* i *Friedlingen*, po czym znowu do *Aach* naprzód była przeniesiona. Francuzi całą potęgę do *Szwajcaryi* ściągają, gdzie wkrótce bitwy stanowiącej oczekujemy. — Z strony Cesarzkiej w *Szwabii* wyszła w języku *Niemieckim* i *Francuzkim* proklamacja do żołnierzy *Francuzkich*, w której wyrażono jest: Żołnierze zakończcie wojnę etc.

z Frankfortu dnia 20. Kwietnia.

Feldmarszałek *Suwarow* pierwszą uwagę swoją ma zwrócić na fortece *Peschierg* i *Mantug*, nim jednak zdobyte zostaną, tym czasem drugi oddział armii Cesarzkiej ma inną stronę do *Włoch* wkroczyć. — Nowe korpus *Rossyjskie* od 36. tysięcy ludzi pod *G. Numsen* wkrótce w okolicy *Triestu* jest spodziewane. — Między *Wirtzburgiem* i *Aschaffenburgiem* kwatery dla 6. tysięcy wojsk *Austryackich* są zapisane. Mniemamy, iż to są demonstracye dla ściągnięcia uwagi w niższym *Renie*.

Słychać, iż wojska Cesarzkie zajęły *Ferrarg*, ale to jeszcze potwierdzenia potrzebuje. — Wiadomość o nowym we *Włoszech* zaszły potyczce nie potwierdza się.

z Lipska dnia 20. Kwietnia.

Dziś przejeżdżała tędy do *Koburga* W. Xiężna *Anna Federowna* małżonka W. Xiążęcia *Konstantyna Pawłowicza*, z wielką swiątą swoją.

Gazeta Dworska *Petersburska* donosi, iż Vice-Admirał *Uszakow* za zdobycie wsiyskich wysp dawniej *Weneckich*, z pomiędzy których wyspa *Korfu* z swoimi fortyfikacyami i okrętami wojennymi ostatnią była, został mianowany od Imperatora *Rossyjskiego* Admirałem.

z Strazburga dnia 20. Kwietnia.

Od kilku dni zaszło kilka utarczek z forpocztami pomiędzy *Offenburgiem* i *Gegenbach*. Wreszcie obiedwie strony działały tylko odpornie i na wzajem się uważają. Zdać się, iż wkrótce znaczne w obydwóch korpusach zaydą odmiany.

z Ratyzbony dnia 22. Kwietnia.

Hrabia *de Metternich* przybył tu dnia onegdajszego; mówią, iż ma poitrze wyjechać. Hr. *de Leubach* znayduje się teraz w *Munich*. Cel jego wyjazdu stosuje się do opatrzenia magazynów *Austryackich* przez *Bawaryę*. Wsiyskie żywności i inne potrzeby gotowizną opłacane będą.

z Manheimu dnia 24. Kwietnia.

Mówią, iż dnia dzisiejszego zaszła potyczka między kawalerją *Austryacką* i *Francuzką* za *Neckerem* od strony gór. Do *Weinheim*, *Heppenheim* etc. przybyły oddziały wojsk *Austryackich*. — Podług listów z *Lindau* pod d. 10. *Francuzi* zamysłali dnia 19. przejsć *Ren* przy *Lustnau* w okolicach *Hohenems*, lecz znalazłszy *Austryaków* w ogromnym stanowiątku po krótkiej kanonadzie odłapili swego zamyśłu.

z Raftad dnia 19. Kwietnia.

Ogłoszono tu następujące pismo urzędowe:

Tajemne Artykuły i dodatkowa Konwencya Traktatu w *Campo Formio* dnia 16. *Vendemiaire* roku 6go (18. Października 1797.)

Art. I. Cesarz Jmć Krol *Węgierski* i *Czeski* daie na to zezwolenie, aby granice Rzpłety *Francuzkiej* rozciągały się aż do niżej opisanej linii, i przyrzeka użyć swojego wdania się, aby Rzpłta *Francuzka* przy pokoju z Rzeszą *Niemiecką* wspomnioną linią otrzymała: to jest lewy brzeg *Ren*u począwszy od granic *Szwajcarskich* poniżej *Bazyli*, aż do uścia rzeki *Nette* powyżej *Andernacha*, szanice mostowe na lewym brzegu przed *Manheimem*, miasto i fortece *Moguncyę* zajmując oba brzegi *Nette* od iey uścia, aż do iey zródła przy *Bruch*. Zatem rozciąga się linia przez *Senschaude*, *Borley* aż do *Kerpen*, i dalej do *Ludersdorff*, *Blantenheim*, *Marmagen*, *Coll*, *Gemund*, wraz z okręgiem i terytoryum okolic po obu brzegach *Off*, aż do uścia tej rzeki do *Ren*u; postępując potem niżej, oba brzegi rzeki *Ruer*, okolic *Heimbach*, *Nideggen*, *Düren*, i *Julich* z swoimi okręgami, równie iak okolice nadbrzeżne, aż do *Limnig*. Ztąd rozciąga się dalej linia przez *Hoffern*, i *Kelensdolen*, *Papelermod*, *Lutensforst*, *Rodenberg*, *Haversloo*, (ieżeli się równo w linii znayduje) *Auderscheid*, *Kaldekuchen*, *Vampach*, *Heringen*, i *Grosberg* z miastem *Venloo* i iego okręgiem. Aiezeliby pomimo uściłowań C. Jci: Rzesza *Niemiecka* na to zezwolić niechciała, aby Rzpłta *Francuzka* wyżey okrośloną linią graniczną otrzymała, naowczes Cesarz Jmć obowiazuje się uroczyście nie przytławić do armii Rzeszy iak tylko swoje *contingens*, które jednak w żadney fortocy nie będzie umieszczone, a takowe zdarzenie bynajmniey nie naruszy pokoju i przyjaźni między Cesarzem i Rzpłtą teraz przywroconych. — Art. II. Cesarz Jmć w negocyacyi pokoju Rzeszy przyłoży się także, aby 1.) żegluga na *Renie* począwszy od *Huningi*, aż do tego miejsca gdzie *Ren* granic *Hollenderskich* dotiega, równie dla Rzpłty *Francuzkiej* iak dla stanów Rzeszy na prawym brzegu wolna była. 2.) aby właściciele dobr naprzeciw uściu *Mozelli* leżących, nigdy i pod żadnym pozorem nie sprzeciwiali się żegludze i wypłynieniu statków, barków etc. z *Mozelli* do *Ren*u. 3.) aby Rzpłta *Francuzka* otrzymała wolną żeglugę na *Mozie*, i aby cła i inne podatki począwszy od *Venlo* aż do *Hollandyi* zmieszone zostały. — Art. III. Cesarz Jmć żręka się dla siebie i następców swoich samowładztwa i poselszyi Hrabstwa *Falkenstein* i iego przyległości. — Artykuł IV. Kraie które Cesarz Jmć na mocy Artykułu 6. podpisanego dziś publicznego Traktatu ofstatecznego w poselszyi zaymuje, mają służyć w nadgodzie za kraie których się żręki przez Artykuł 6. i 7. traktatu publicznego, i przez artykuł poprzedzający. To żręczenie będzie mieć w ten czas moc swoją, gdy wojska Cesarza Jmci zaymą kraie, które pozyskują na mocy wspomnianych artykułów. — Art. V. Rzpłta *Francuzka* uczyni swoje wdanie się, aby Cesarz Jmć otrzymał w *Niemczech* Arcy-Biskupstwo *Saltzburkie*, i tę część Cykulu *Bawarskiego*, która pomiędzy tym Arcy-Biskupstwem, rzeką *Inn*, *Salza* i *Tyrole*m leży, wraz z zajęciem miasta *Wasserburg* na prawym brzegu *Inn*, i iego okręgiem na trzy tysiące sążni rozległym. — Art. VI. Cesarz Jmć przy pokoju z Rzeszą, odstąpi dla Rzpłty *Francuzkiej* samowładztwa i poselszyi *Friktaul* i tego wsiyskiego co do *Domu Austryackiego* na lewym brzegu *Ren*u pomiędzy *Zurzach* i *Bazyleg* należy, ieżeli Cesarz Jmć przy wspomnionym pokoju, proporcjonalną i stółową pozyska indemnizacyę, Rzpłta *Francuzka* wspomniane kraie za osobno uczynić się mającemi układami przyłączy do Rzpłty *Helweckiej*, bez uczynienia ztąd jednak iakiegokolwiek uszczerbku dla Cesarza Jmci i Rzeszy. — Art. VII. Oba umawiające się

Mocarstwa, zgodziły się na to, aby ieżeli Rzpłta *Francuzka* przy terażniejszym pokoju Rzeszy nabędzie iakiego kraiu w *Niemczech*, na ów czas Cesarz Jmć równą część otrzyma, a ieżeli Cesarz Jmć podobnego kraiu nabędzie, na ów czas Rzpłta *Francuzka* równą część otrzyma. — Art. VIII. Ma być dana indemnizacya w ziemi *Xciu Nassau-Diez* bywшему Statuderowi *Hollenderskiemu*, która jednak ani w łomfiedztwie krajów *Austryackich*, ani Rzpłty *Bawarskiej* wyznaczoną nie będzie. — Art. IX. Rzpłta *Francuzka* nie czyni żadney trudności w oddaniu napowrot Królowi Jmci *Pruskiemu* krajów jego na lewym brzegu *Ren*u leżących. — Art. X. Jeżeli Król Jmć *Pruski* zezwoli na odstąpienie dla Rzpłty *Francuzkiej* i *Bawarskiej* małych poselszyów na lewym brzegu *Mozy* leżących, iak to *Svenauer* i innych posiadłości, w zamianę za kraj *Yffel*, tedy Król Jmć postanowił wdać się w to, aby wspomniane odstąpienie ulkutecznione i od Rzeszy przyjęte zostało. — Art. XI. Cesarz Jmć nie będzie się przeciw rozrządzeniu, iakie Rzpłta *Francuzka* uczyniła z lennościami Cesarzkimi na pozylek Rzpłty *Liguryjskiej*. Cesarz Jmć przyczyni się w tej mierze wraz z Rzpłtą *Francuzką*, aby Rzesza *Niemiecka* żrękała się prawa lenności nad krajami które składają część Rzezypospolitey *Cisalpińskiej* i *Liguryjskiej*, równie iak nad lennością Cesarzką *Lanigniana*, i innemi które między *Toskanią* i krajami *Parmy*, Rzpłty *Liguryjskiej* i *Lukkańskiej* tudzież bywшему *Modeny* leżą, które to lenności część Rzpłty *Cisalpińskiej* składać mają. — Art. XII. Cesarz Jmć i Rzpłta *Francuzka* przy pokoju z Rzeszą *Niemiecką* zgodnie przykladać się będą, aby rozmaite Xiążęta i Stany Rzeszy które na mocy brzmienia terażniejszego traktatu pokoju, lub na mocy zawrzyć się mającego z Rzeszą *Niemiecką* traktatu iakową listatę w krajach lub prawach swoich posiadają (mianowicie Elektorowie *Moguncy*, *Trewy* i *Koloński*, Elektor *Palatyn* *Bawarski*, Xiążę *Wurtemberg* i *Leck*, Margrabia *Badeński*, Xiążę *Dwochmostów*, Landgraffowie *Heffen-Cassel* i *Darmstadt*, Xiążęta *de Nassau-Saarbrück*, *Salm-Kyrburg*, *Löwenstein-Werthim*, *Wied-Runkel* i Hrabia *von der Leyen*) aby otrzymali stółowe w *Niemczech* indemnizacye, które za wspólną zgodą z Rzpłtą *Francuzką* będą oznaczone. — Art. XIII. Wojska Cesarza Jmci mają we 20. dni po zamianie ratyfikacyi terażniejszego Traktatu wyjść z *Mialt* i *Portec Mo uncy*, *Erenbreitstenu*, *Filipsburga*, *Manheimu*, *Königsstein*, *Ulm*, *Ingolstadu*, równie iak całego terytoryum do Rzeszy *Niemieckiej* należącego i aż do krajów dziedzicznych rozciągających się. — Art. XIV. Terażniejsze tajemne Artykuły mają mieć takąż samą moc i wagę, iak gdyby słowo w słowo w publicznym dziś podpisanym traktacie pokoju umieszczone były, mają być w tymże samym czasie przez obie umawiające się strony ratyfikowane, a ratyfikacye w przyzwoitym kształcie w *Raftad* zamienione. — Dan i podpisano w *Campo Formio* dnia 17. Października 1797. — 26. *Vendemiaire* roku 6go Rzpłty *Francuzkiej* iedney i nierozdzielney.

(podpisano) *Buonaparte*. — Margrabia *de Gallo*. — Ludwik Hrabia *de Cobenzl*. — Hrabia *Mosfeld*. Hrabia *Degelmann*.

Dnia dzisiejszego z rana patrol huzarów *Szeklera* z 13 ludźmi idący z *Kuppenheim*, przechodził blisko naszowego miasta i udał się do *Plittersdorff*, gdzie iest postawiona stacya dla kuryerów *Francuzkich*. Ci huzary zajęli w niewolę sześciu pontonierów i zabrali woz naladowany winem, który przybył do *Plittersdorff*; powrocili się potem ku *Kuppenheim*. Zdarzenie takowe sprawiło wielką trwogę; Ministrowie *Francuzcy* ukłazali się na to przed *Baronem d'Albini*, i żądali o wdanie się Deputacyi Rzeszy. W tym celu ma się odprawiać konferencya dnia jutrzejszego.

Tego wieczora przybył tu z *Selz* kuryer *Francuzki* pod eskortą ośmiu infanterzystów. Obecność tych wojskowych w miejscu kongressowym sprawiła tu wielkie wrażenie. Sami Ministrowie *Francuzcy* zdawali się być tym dotknięci i przylipszyli oddanie tych kuryerów.

Od dwóch dni wieśniacy z *Ober-Cappel* mieli rozmaite z *Francuzami* potyczki. Włpierni ią od 200 ludzi wojska *Austryackiego* z dwoma armatami. Ostatniey nocy *Francuzi* znaydujący się w *Achern* zostali od wieśniaków napadniętymi i utracili kilkunastu ludzi w zabitych lub jeńcach.

Dnia 20 Kwietnia.

Legacya *Francuzka* podała następującą Notę w okoliczności wczorayszego zdarzenia.

Niżej podpisani Ministrowie pełnomocni Rzezypospolitey *Francuzkiej* do negocyacyow z Rzeszą *Niemiecką*, uwiadomiał Deputacyę Rzelzy o okolicznościach wydarzonych dnia dzisiejszego na prawym brzegu *Ren*u naprzeciwko *Selz* na łezegulnym gościńcu, który im się do przechodu zoftaie. Te zdarzenia są wyrażone w depelzy przyłłaney tegoż dnia przez kommandanta w *Selz*, której przyłłaczają zaświadczoną kopię. Niżej podpisani niewątpią ażeby Deputacya Rzeszy nie miała mocno uczuć tego zgwalcenia Praw Narodów i wiary publiczney, popelnionego prawie pod okiem kongressu pokoju, i które powinno być nadgodzone. — W *Raftad* dnia 30. *Germinal* (19 Kwietnia) roku 7. Rzpłty *Francuzkiej*. (podpisano) *BONNIER*, *JEAN DERRY*, *ROBERTJEOT*.

Kopia. — w *Selz* dnia 30 *Germinal* (19 Kwietnia) roku 7. Rzpłty *Francuzkiej* iedney i nierozdzielney. *Folfer* kommandant w *Selz* do Obywatelów Ministrow pełnomocnych Rzpłty *Francuzkiej* na kongressie w *Raftad*. Obywatele Ministrowie. Mam honor uwiadomić was, iż tego poranku o 10 godzinie patrol *Austryacki* przybył do miejscy gdzie postanowiłem stacyę, i przeciął linę utrzymującą teden z naszych płaskich statków, odesłał ią po

niżej *Renu*, i zabrał do niewoli dziesięciu wieśniaków czyniących służbę pontonierką, iedenasty zaś znalazł spó-
sob do ucieczki. — Zgadza się z oryginałem.

BONNIER, JEAN DEBRY, ROBERTJEOT.

Zapowiedziana konferencja, odpawiła się u Mini-
stra Dyrektoryalnego; naradzano się tak w materji Noty
Ministrów *Francuzkich*, iako też względem zażaleń nie-
których członków Deputacyi przeciwko temu samemu
patrolowi. Postanowiono wzytko odelać do Seymu Ra-
tyzhońskiego, i do Generała kommanderującego wojska-
mi Cesarzkiemi. — P. Münch Sekretarz Dyrektoryalny po-
stawił żółta do *Gernsbach* biłko *Baden* do znajdującego
się tam Generała *Austryackiego* z przełożeniem ażeby
rozkazał swoim patrolom szanować bezpieczeństwo mie-
jsca Kongresu, ażeby nieprzeszkadzały korespondencyom
i przysadzkom Ministrów.

W tych dniach *Hamburga*, opuszcza to miało. — Wojska
Austryackie wzmacniają się w dolinie *Oppenau*; wczoraj
nastąpiła mocna utarczka z forpocztami *Francuzkie-
mi* z tej strony.

Dnia 22. Kwietnia. — P. Münch Sekretarz Barona d'Al-
bini, uczynił następniący Raport z swego poselstwa do
Pulkownika *Barbascy*. — Ten Oficer odebrałszy od nie-
go List w *Baden* oświadczył, iż go odesłał swemu kom-
mandantowi Generałowi *Gorger* do *Freudenstad*, a naza-
jutrza da dokładniejszą odpowiedź. — Na zapytanie Pana
Münch, Pulkownik odpowiedział, iż regiment jego zay-
mnie tylko iedną część tańca forpocztów, i że nie
mógł wiedzieć iaki rozkaz odebrał inne regimenty wzglę-
dem miejsca Kongresu; iż nie miał pozwolenia czynić
najmniejszych w tej stronie przeszkód; iż mu już żółtały
odebrane Listy Hrabiego de *Stadion*; iż PP. *Jacobi* i *Rosen-
krantz* iako Ministrów niedoznaia już żadney niespo-
kójności; iż zdarzenie w *Plittersdorf* było skutkiem o-
myłki huzarów rozumiejących iż zabrane wino należało
do *Francuzów*; iż Auditor regimentu kazał ię natych-
miast powrócić; iż dla wszelkiego przypadku należy się
osobom Dyplomatycznym postarać o dobre paszporta,
i mieć kokardy Cesarzkie etc.

Kopia Listu P. Barbascy Pulkownika regimentu huzarów
Sektera, do Hrabiego d'Albini.

„Odpowiadając na list JW. W Pana oddany mi przez
Barona de Münch, przykro mi jest, iż mój obowiązek
kaze mi ażebym mu oświadczył, iż w terażniejszym sta-
nie wojny, w którym bezpieczeństwo wojenne a nawet
tego kraju wymaga posyłania patrolów do *Rastad* i jego
okolic, nie mogę mu uczynić żadnego dogodnego oświad-
czenia względem spokojności i bezpieczeństwa Ciąła Dy-
plomatycznego; gdy od czasu odwołania Ministra pełno-
mocnego Cesarzkiego, *Rastad* nie jest już z naszej strony
uważanym iako miejsce przytomności zgromadzonego
Kongresu upoważnione; z tego powodu miało to tak
iako każde inne, powinno uważać potrzebę poddania się
prawom wojennym. Nakoniec procz konieczności wyni-
kających z obrotów wojny, wojsko nasze świetliwie
przedej będzie bezpieczeństwu osob etc. — W Główny
kwatery w *Gernsbach* dnia 22. Kwietnia 1799.
(podpisano) BARBASCY.

z *Lucerny* dnia 12. Kwietnia.

Wczoraj z nagle powiła tu wielki alarm. Dyrekto-
ryat o godzinie 10. przed południem odebrał wiadomość,
iż mieszkający *Münsterthal* połączeni z niechętnymi oko-
licy *Zug*, zrobili insurrekcyę i ciągną ku *Lucernie*. Na
tychmiast mieszkający *Lucerny*, *Francuzi* i cudzoziemcy
z kilku kompanii kanonierów *Francuzkich* wyruszyli
z miasta, i zajęli dobrą pozycyę, lecz nikt nie nadszedł.
Dopiero wieczorem dowiedzieliśmy się, iż to byli tylko
wieśniacy z *Surse*, którzy niektórzy h aresztowanych do-
wodziów insurrekcyjnych uwolnić z więzienia chcieli.
Dziś wszyscy rozeszli się do domów. Jeden batalion *Francu-
zki*, który z *Zurich* nadciąga, pojdzie do *Münster*, dla
aresztowania niektórych burzycielów. — Dnia 5. Dyrekto-
ryat przysłał na nowo Ciąło Prawodawczemu poselstwo,
żądając wypowiedzenia wojny przeciw *Austrii*, lecz
powtórnie żądanie to od wielkiej Rady odrzuconym zo-
stało. Nie należy, (słowa są odpowiedzi) żadnego zanie-
dbać środkiem w obronie przeciw atakującemu nieprzy-
cielowi, lecz wojnę wypowiadać lud *Szwajcarski* ni-
komu nie chce. — Wczoraj przeprowadzono przez *Berne*
1500. ienów *Austryackich*, którzy pod *Martinsbruck* pod-
dali się.

Od granic *Szwajcaryi* dnia 15. Kwietnia.

Garnizon *Bazylei* składa się z 9. tysięcy ludzi. Se-
kretarze ienatu *Lucerny* będą za ochotników w
armii. Rozpoczęta już jest pozycja na kosza dla obro-
ny kraju po 5. od ita, a bezpieczeństwo onej zapisane
jest na Dobrach Narodowych. We wszystkich głównych
miastach kantonów postanowiona jest Rada wojenna. —
Wszyscy poddani obojczy pici *Austrii*, *Rossyi*,
Sardynii, i *Neapolu* bez żadnego wyjęcia mają utąpić
z *Szwajcaryi*. Zabrano w lekwełr dochód dożywności ko-
ry od dawnego Rządu w *Zurich* należał się Generałowi
Hotze. — Dnia 11. aresztowano w *Bernie* 14 Członków
dawnego Rządu.

z *Bazylei* dnia 17. Kwietnia.

Niewątpliwie już, iż armia Cesarzka wkrótce usiłować
będzie przedrzeć się do *Szwajcaryi*. *Francuzi* czynią
wielkie do odporu przygotowania. Od strony *Riehen* i
na gościniec ku *Lörrach* zakładają żańce, do czego prze-
szło 3. tysiące ludzi już użytemi. Mówią, iż Generał *Ma-
sena* ma zjad jutro lub po jutrze wyjechać, a jego główna
kwatery dalej przeniesioną będzie. — Dnia wczorajszego
kilka oddziałów wyboru nalezego wojska rozszły się na
rozne części granic. W *Lucerne* uformowano kolumnę

wojska z *Zurich*, oraz z iednego batalionu *Francuzów*,
dwóch kompanii kanonierów tegoż Narodu, dwóch kom-
panii ochotników z *Lucerny*, iedney z *Underwald* i 150
kawalerji. Ten Legion służyć będzie ku obronie władz
postanowionych. — Minister wojenny *Repond* złożył swo-
ją dymisję. — Główna kwatery Generała *Lecourbe* jest ter-
raz w *Zerneft* w kraju *Engadin*. Dnia 4. dywizya Gen:
Dessolles atakowana była od wyższych sił w *St Marie*
po czym utąpiła z tego miejsca. Od tego momentu wży-
tko w spokójności żółta.

z *Neapolu* dnia 30. Marca.

Miało nańże używa spokojności, lecz na prowinc-
jach buntownicy kupić się nieprześlają. Od czterech
dni zerwali most na *Garigliano*. Wyflano przeciw nim
wojska. — Generał *Macdonald* odprawiał generalną rewiją
z 12. tysięcy ludzi w połowie *Francuzów* w połowie *Nea-
politańczyków*. Oboz o 5 mil od *Neapolu* składać się
będzie z 12 do 15. tysięcy wojska.

z *Genui* dnia 6. Kwietnia.

Podług doniesienia Kapitana statku *Liguryjskiego*,
wojska *Francuzkie* które wypłynęły z *Piombino*, opano-
wały bez przeszkody wyspę *Elbe*. Garnizon *Toskański*
z *Porto-Ferrajo* żółtał wzięty do niewoli wojennej i za-
prowadzony do *Liworny*. — Statek *Angielski* przybył dnia
4. do *Palermo*, przywiozł 218. *Francuzów* i 92. *Ligury-
czyków* zabranych w podróży z *Alexandryi*. — Kapitan
statku *Duńskijskiego* przywiozł tu wiadomość, iż przybywszy
do portu *Barcelona*, widział tam konwoj z 36. zagłowi-
dzący z *Lizbony*, i przeznaczony do różnych portów śród-
ziemnego morza.

z *Liworny* dnia 6. Kwietnia.

Ob. *Kercy* kommissarz cywilny Rządu *Francuzkiego*
rozkazał tu podać specyfikacyę wżytkich towarów na-
leżących do mocarstw nieprzyjacielskich. — Proklamacya
Ob. *Pivot* szefa brygady a tutejszego kommandanta sto-
fuie się do zaburzających spokójność publiczną, i do tych
którzy mają nadzieję powrotu dawnego rządu. Trzeci
rozkaz jest do marynarzów dawnego rządu, ażeby na 7.
t. m. staneli do rewii. — Ministrów *Rossyjskich*, *Angiel-
skich*, i *Neapolitańskich*, którzy się znajdowali w *Floren-
cyy*, przybyli tu dnia 4. pod eskortą Adjutanta *Francuzkiego*;
Mają popłynąć do *Sycylii* na statku *Duńskim*.

z *Wenecyi* dnia 12. Kwietnia.

Korpus G. *Klenau* po przeprawie przez rzekę *Po*,
rozchodzi się po kraju *Ferraryskim* zabierając wiele zo-
boczy i ienów; w samej *Ferrarze* znajduje się nader
mocny garnizon *Francuzki*. — Statki z *Korsu* i *Cefalonii*
przybyły, przywiozły wiadomość, iż flotta *Rossyjska* po-
plynęła do *Sycylii*, gdzie oczekiwac będzie na flotę z
15. tyłkami wojska *Rossyjskiego*, która się znajduje na
czarnym morzu, dla atakowania *Francuzów* w *Neapolu*;
7. tysięcy *Anglików* przybyłych do *Sycylii*, ma się do te-
go wojska przyłączyć. — Przedewzięcie są wszystkie środki,
ażeby kolumna wojsk *Rossyjskich* pomykająca się w
terytorium *Weneckie*, nie napotkała żadnego transportu
ienów *Francuzkich*. — Prawe krzydło pod komendą
G. Hrabiego de *Hohenzollern* opanowało *Roverello* o mie-
le od *Mantui*. *Salo* znajduje się także w mocy *Austrya-
ków*. G. *Klenau* zdobył dwie krzyżynie ze stu tyłkami li-
wrow, które były nałożone na *Ferrarezyków*. *Austriacy*
od strony *Werony* oblegają *Mantug*, która od strony *Medyola-
nu* jest ieszcze odkryta. G. *Scherer* ściga tam zby-
wające wojska z *Toskanii* i *Romanii*.

Tutejsze Gazety zawierają w sobie Manifest Cesarza
Jmci. wydany do zaięty przez *Francuzów* *Lombardy*:

„Ludu *Lombardzki*! uciej się do ciebie nie twój
Monarcha, aletwoj naryzetelniejszy Przyjaciel, twój nacy-
czulszy Ojciec, który dzieli z tobą boleść pochodzącą z
nędzy twojej, doznanych rabunków i złego obęsicia, a
który z otwarciem ramionami wzywa Cię znnowu na łono
swoje. Okazuje Ci w iedney ręce potężny piorun woj-
ny, drugą podaje oliwną latorośl; pierwszą chce Cię za-
łonić przeciw twoim ciemiężczyłom, drugą nieflę Ci
pokoy, i sprawiedliwość i świętą Religiją. Przyimiecie
kochane dzieci z otwartym sercem waszego Przyjaciela
wśród spulchnionych siedlisk waszych, wkrótce one no-
we życie odzyszczą. Połączcie się z nim, otwiera wam
on drogę do szczęścia, zjednoczony ściśle z obcym Mo-
carstwem iednostajnie z nim działającym, niczego nie
pragnie, iako tylko aby nakoniec święta Religija nad odfl-
nioną złością zwycięstwo odniosła.“

z *Medyolanu* dnia 12. Kwietnia.

Od 3ch dni przybyła tu znaczna liczba rannych. Po
bitwie d. 5. armia *Francuzka* cofnęła się za *Mantug*. G.
Scherer oczekuje na przybycie posilków z *Toskanii*, *Li-
guryi*, i *Romanii*, dla pomknięcia się naprzód. — W *Nea-
polu* zdają się obawiać wylądowania wojsk *Rossyjskich*,
Tureckich oraz *Angielskich*. Z tego powodu G. *Macdo-
nald* coraz bardziej skupia swoje siły, i założył oboz w
niewielkiej odległości od *Neapolu*. — Ob. *Bianchi d'Adda*
szef brygady żółtał mianowany ministrem wojennym. —
Zapewniają, iż Rząd tymczasowy *Neapolitański* ma być
zniesiony, i że wprowadzona będzie organizacya podo-
bna do tej iaka nastąpiła w *Piemencie*. — Obiedwie Rady
Cisalpińskie umocowały nasz Dyrektoryat do użycia przez
3. dekady wszystkich nadzwyczajnych, ekonomicznych, i
wojskowych sposobów iakie osądzi być potrzebnymi dla
bezpieczeństwa Rzplty. Na mocy tego prawa Dyrekto-
ryat winien będzie dać sprawę z swoich czynności w
przeciągu każdej dekady. — Dnia wczorajszego minister
policyi ogłosił proklamacyę do republikańców, w której
przekładając im groźbę niebezpieczeństwa, wzywa do for-
mowania gwardyi Narodowej, ażeby byli obroną oyczy-
zny i Itali się iey godnemi.

Statek pocztowy, który na d. 3. Marca z *Egiptu* wypły-
nął i w 28. dniach przybył do *St Tropez*, uwiadomił nas,
iż żółtał armiją *Wschodu* w iak najlepszym stanie, iż
podoła *Syryę* aż do *S. Jana* w *Akrze*, iż wzmocnio-
ną żółtał przez 150. tysięcy tamtejszych mieszkańców
dowodzonych i zachęconych od naszych wojowników.
Elkadra *Angielsko-Turecka* trzyma zawsze port *Alexan-
dryjski* w oblężeniu, i itara się popalić przez bomby
znaydujące się tam okręty, lecz baterye niepozwalające
przytępu trzymają w odległości nieprzyjaciół, którzy dro-
go opłacają śmiałość zbliżenia się do nich.

z *Werony* dnia 16. Kwietnia.

Feld-Marszałek *Suwarow* przybył tu dnia onegdaj-
szego po południu w licznych towarzystwie officerow-
Wczoraj udał się do głównej kwatery armii Cesarzkiej.
Tegoż dnia przybyło około 800. kozaków; dziś spodzie-
wamy się reszty dywizyi. — Od d. 5. zachodziły tylko ma-
łe utarczki między forpocztami. Zdaie się, iż zamiar
Francuzów jest zebrać się ku *Oglio* przypierając prawym
krzydłem do *Po*, w okolicach *Borgoforte*, a lewym do
Chiese rzeki wpadającej w *Oglio*. Mówią, iż ich główna
kwatery znajduje się w *St. Martin de Bozzuolo*
na prawym brzegu *Oglio*. Prawe krzydło i część
środkowego korpusu *Austryackiego* rozciągnęła się
po za *Mincio*. Główna ich kwatery ma być w
Coito. Patrol *Austryacki* zatrzymał w *St Benedetto*
kuryera *Cisalpińskiego* wiozącego do *Neapolu* depesze od
Generała *Scherer*. — Garnizon *Mantui* składa się z 10. ty-
sięcy wojska *Francuzkiego*, *Cisalpińskiego*, *Piemon-
kiego*, i *Cudzoziemskiego*. — Dywizya korpusu Generała *Kle-
nau* przeprowiła się po drugi raz przez *Po* dnia 12. t. m.
atakowała *Francuzów* w *Ponto di Lago Scurio*, zabrała
8. Officerów, 150. żołnierzy, 15. armat i 30. statków z
zbożem.

Od granic *Włoskich* dnia 15. Kwietnia.

Pod *Neapolem* *Francuzi* oboz założyli, dla ostrożno-
ści przeciw wszelkiemu wylądowaniu nieprzyjacielskiemu.
Zdobycy którą wojska *Austryackie* pod *Goverabto* od-
nieśli w zabranii 18. tysięcy broni, wołów, żywności
etc. był transport, który z *Ferrary* do *Mantui* był prze-
znaczony. — W nocy z 7. na 8. t. m. gdy *Austriacy* wko-
rczyli w kraj *Cisalpiński* aż do *Fiesco*, powstęła nagle
względnie panowała, tak że wielu urzędników Rzeczy-
pospolitej nagle wyjechało. *Austriacy* iednak dalej nie
wkraczali. W *Ferrarze* także urzędnicy za zbliżeniem się
Austriaków miejsca swoje opuścili, lecz z rozkazu Dyre-
ktoryatu byli aresztowani.

OBWIESZCZENIA

Uwadamia się pismem niniejszym Publiczność, że spro-
wadzenie żelaza ianego i w sztukach z zagranicy, rownie iako
między i blachy, oraz wszelkich towarów z kruszcu tego wy-
rabianych; dozwolone jest do dalszego urządzenia w Prussach
Południowych dawnego i nowego zaboru: za opłatą zwyczaj-
ną dla bez paszportów. Dan w *Warszawie* dnia 4. Kwietnia
1799. roku.

Kamera J. K. Mci *Pruss-Południowych* *Wojenno-
Ekonomiczna*.

Stosownie do Uniwersału pod dniem 4. Września roku
1797. względem towarów obcych do wprowadzania w kraie no-
wego zaboru dozwolonych lub zakazanych wyszłego wydane
żółtał następniące urządzenie, co do towarów, które z Pro-
wincyi *Pruckich* po tę stronę *Wesery* leżących do prowincyi
tutejszey przybywają. — 1.) Pismo Bielefeldkie, którego wpro-
wadzenie do wszystkich ogólnie Prowincyi jest dozwolone,
nie będzie się także liczyć między obiekta zakazane w Pru-
sach Południowych i Nowo-Wschodnich; lecz ma być wpu-
szczone za opłatą podatku celnego 4et procent i przepisane-
go osobno akcydensu. Towar ten winien być atoli opatrzonej
należytym pieczęcią i certyfikatem. — 2.) Z towaremi iedwabne-
mi ma być zupełnie postąpiono podług przepisu wzmiankowa-
nego Uniwersału pod dniem 4. Września 1797. w którym potrze-
bna i dokładna w tej mierze informacya znajduje się. Jednak
wszystkie inne towary na łokcie przedawać się zwykłe, z *West-
falii*, czyli kraju po tę stronę *Wesery* położonego pochodzące
uważane być powinny za zakazane, jeżeli wprowadzenie onych
Uniwersałem wzmiankowanym nie jest w ogólności dozwolone.
3.) Inne zaś towary z Prowincyi *Westfalskiej* po tę stronę *Wes-
ery* leżące pochodzące nie na łokcie mierzone, mają rów-
nemuż z innemi obcemi towaremi podlegać przepisowi i u-
ważać się za zakazane; gdy w Uniwersale tyle razy wzmian-
kowanym wymienione są między towaremi zakazanymi. — Tak-
kowe przepisy podają się do wiadomości publiczney, a szcze-
gólniej handlujących dla ich przestrzeg. Dan w *Warszawie*
dnia 6. Kwietnia 1799. roku.

Kamera J. K. Mci *Pruss-Południowych* *Wojenno-
Ekonomiczna*.

DONIESIENIA

W Państwie *Rossyjskim*, w Archi-Dyeczezy *Mohylowskiej*,
Gubernij *Kijowskiej*, JX. Antoni Dombrowski Kommandarz przy
kościółce parafialnym *Umańskim* dnia 1. Września 1798. r. życie
swoie zakończył, po którym sukcesorowie, a mianowicie Ur.
Karol Konopka ieltrzeniec rodzony pod panowaniem N. Króla
Jmci *Pruckiego* w Ziemi *Wizkiej*, niedaleko *Miaszomży* mies-
zkający dla odebrania sukcesyi do kilkunastu tyłkcy Złt. Pol-
wynoszący, zgłosił się małą z dowodami niezaprzeczonymi do
JXX. *Joachima Grabowskiego* Dziekana *Zwinogrodzkiego* i Ra-
fała *Oranńskiego* Plebana *Manafyryjskiego*, podług prawa kra-
jowego wyznaczonych od zierchności duchowney executorow.

CITATIO.

Per Caes. Reg. Judicium Criminali Leopoliense, Fran-
ciscus Strzałkowski Nobilis Galicienſis, Haereditarius Pos-
sessor Pagi Kociubince, de delicto Perduellionis inculpatus
hiscie adicitur: ut sine se purgandi, ab imputatojibi
crimine perduellionis intra terminum 60. Dierum coram
hocce Caes. Reg. Judicio Criminali personaliter se jstifet.
Dati, Leopoli die 26. Martij 1799. Anton Lorenz.